

Wie doet aan sport? Een korte analyse van sportparticipatie uit het Vlaams Tijdsbestedingsonderzoek 2013

Situering

Onze maatschappij houdt ons graag een ideaalbeeld voor van een gezonde levensstijl, waarbij voldoende fysieke activiteit een centrale rol speelt. Er worden heel wat initiatieven ondernomen om sport actief te promoten binnen alle lagen van de bevolking. Kijk maar naar het 'active ageing' concept van de Europese Unie waarbij ouderen aangemoedigd worden om voldoende actief te blijven tijdens hun oude dag, de grote populariteit van loopwedstrijden zoals de 10 miles in Antwerpen of de 20 kilometer van Brussel en de vele handige trucks van marketeers om via allerhande gadgets en smartphone applicaties onze fysieke activiteit te analyseren en monitoren. De 'prestaties' die via deze applicaties of gadgets gemeten worden, worden dan ook duchtig gedeeld via de sociale media. We kunnen dus wel stellen dat het 'sporten' of actief bezig zijn de laatste jaren volop in de belangstelling wordt geplaatst. Sporten is hip, sporten is cool, en voor heel wat mensen is het een niet te onderschatten manier waarop zij zich in de kijker zetten, zich profileren en hierdoor ook een bepaalde status creëren.

In deze bijdrage gaan we aan de hand van een grootschalig Vlaams tijdsbestedingsonderzoek, uitgevoerd door de onderzoeksgroep TOR van de Vrije Universiteit Brussel, na welke groepen mensen in Vlaanderen het vaakst sporten, en welke sporten zij uitoefenen. We kijken hierbij naar leeftijd, opleidingsniveau en geslacht.

Data

Voor onze analyses maken we gebruik van tijdsbestedingsgegevens die online werden afgenomen in 2013, 3260 respondenten hielden gedurende zeven dagen een dagboekje bij waarin ze vermeldden welke activiteiten ze deden, van hoe laat tot hoe laat deze duurden, wie er aanwezig was, de locatie, enz.

Werkwijze

We bekijken in deze nota eerst de participatiegraad en de wekelijkse tijd die besteed wordt aan sport. We bekijken verder de participatiegraad van verschillende groepen (geslacht, leeftijd, opleidingsniveau) voor sport in het algemeen en voor verschillende sporten afzonderlijk.

We bekijken hiervoor de meest populaire sporten in Vlaanderen:

- Lopen en Joggen
- Fietsen (inclusief wielrennen en mountainbiken)
- Turnen, fitness, gymnastiek (inclusief gewichtheffen en bodybuilding)
- Zwemmen (inclusief aqua joggen, aqua gym, ...)
- Balsporten (voetbal, basketbal, volleybal, hockey, ...)

Belangrijkste conclusies

- De sportparticipatie is sterk gestegen over de periode 1999 – 2013. We zijn met z'n allen meer gaan sporten, maar de gemiddelde duur per participant van sportactiviteiten over de week is lichtjes afgenomen.
- De participatiegraad van sport neemt af naarmate we ouder worden. De participatiegraad neemt toe naarmate we hoger opgeleid zijn. Mannen participeren meer aan sport dan vrouwen.
- Balsporten (of sporten die men voornamelijk in ploegverband uitoefent) worden voornamelijk door jongeren uitgeoefend, de participatie aan deze sporten daalt naarmate we ouder worden. De participatie aan fietsen (inclusief wielrennen en mountainbiken) stijgt naarmate we ouder worden.
- Hoger opgeleiden hebben voor alle sporten een hogere participatie dan midden en lager opgeleiden, behalve voor balsporten.
- Fietsen, lopen en balsporten worden vaker door mannen uitgeoefend dan vrouwen. Vrouwen participeren dan weer meer aan 'turnen, fitness en gymnastiek' dan mannen.

Vraag 1: Zien we een toename in sporten tussen 1999 en 2013?

Tussen 1999 en 2013 is de participatie aan sport van de Vlaming toegenomen met ongeveer 19%. We zijn met z'n allen meer gaan sporten, maar de gemiddelde duur van de tijd die mensen sporten (de duur per participant) is afgenomen (van 04:03 uur in 2004 naar 03:35 uur in 2013).

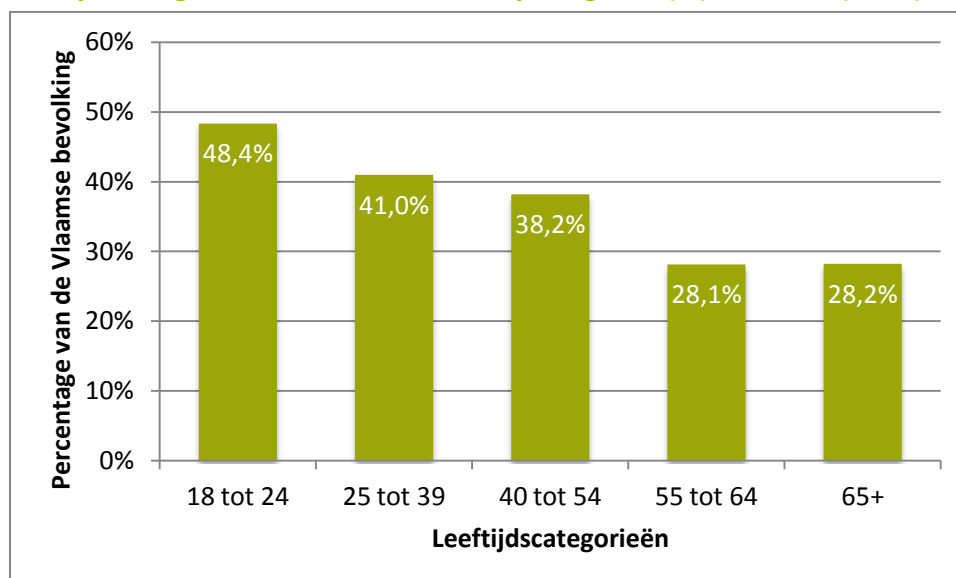
Tabel 1. Tijd per week besteed aan sporten voor de Vlaamse bevolking van 18-75 jaar voor 1999/2004/2013. n=1,328 (1999), n=1.768 (2004), n=1.349 (2013).

	1999	2004	2013
Duur per respondent hh:mm	00:48	00:59	01:23
Participatiegraad %	19,9%	23,2%	38,8%
Duur per participant hh:mm	04:03	4:14	03:35

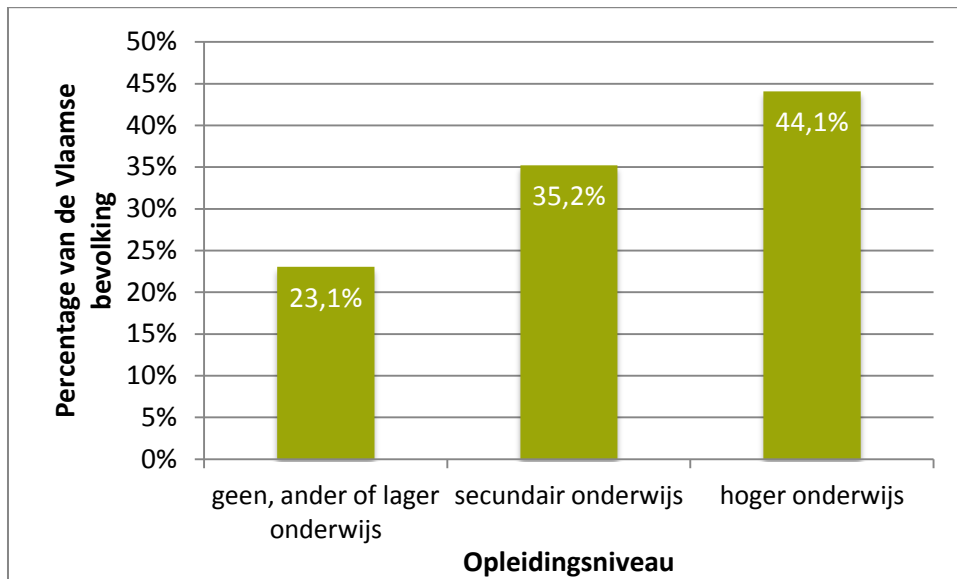
Vraag 2: Welke groepen in Vlaanderen doen het vaakst aan sport?

Hoe jonger, hoe waarschijnlijker dat men minstens 1 sportactiviteit per week beoefent.
Er is ook een sterk verband met opleidingsniveau: voor wie een hoger diploma heeft is het 2 keer meer waarschijnlijk dat hij een sportactiviteit stelt in een doorsnee week.
Mannen (40,1%) stellen vaker minstens 1 sportactiviteit per week dan vrouwen (33,8%).

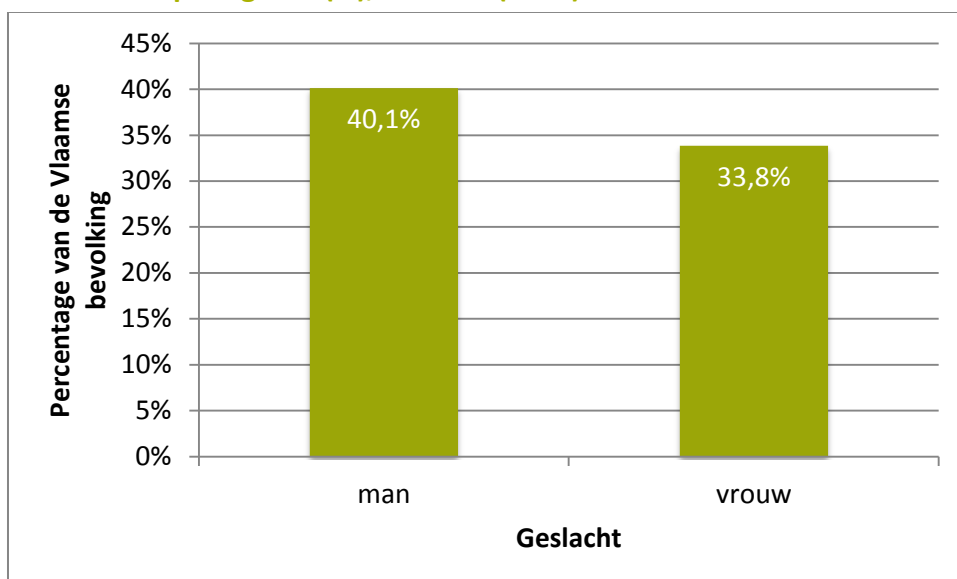
Figuur 1. Percentage van de Vlaamse bevolking van 18-75 jaar dat sport naar leeftijdscategorieën voor 2013. Participatiegraad (%), n=3.260 (2013)

Figuur 2. Percentage van de Vlaamse bevolking van 18-75 jaar dat sport naar opleidingsniveau voor 2013. Participatiegraad (%), n=3.260 (2013)

Figuur 3. Percentage van de Vlaamse bevolking van 18-75 jaar dat sport naar geslacht voor 2013. Participatiegraad (%), n=3.260 (2013)

Vraag 3: Welke sport worden beoefend door welke bevolkingsgroepen in een doorsnee week?

Figuur 4: De participatiegraad voor lopen ligt het hoogst bij de leeftijdsgroepen 18-24 en 25-39 (13,5% en 13,3%), daarna daalt de participatiegraad met de leeftijd. Ook voor zwemmen zien we dat de participatiegraad daalt met de leeftijd. Ook wat betreft balsporten is het vooral de jongste leeftijdsgroep (18-24 jaar) die sport (12,6%), maar dit daalt al snel voor de groep van 25-39 jaar (6,3%) en de groep van 40-54 jaar (4,2%).

Voor fietsen (als sportactiviteit, niet als transportactiviteit) zien we een andere trend: de jongste leeftijdsgroep van 18 tot 24 heeft de laagste waarschijnlijkheid om minstens 1 keer te gaan fietsen op een doorsnee week, en oudere leeftijdsgroepen (40-45, 55-64, 65+) fietsen vaker.

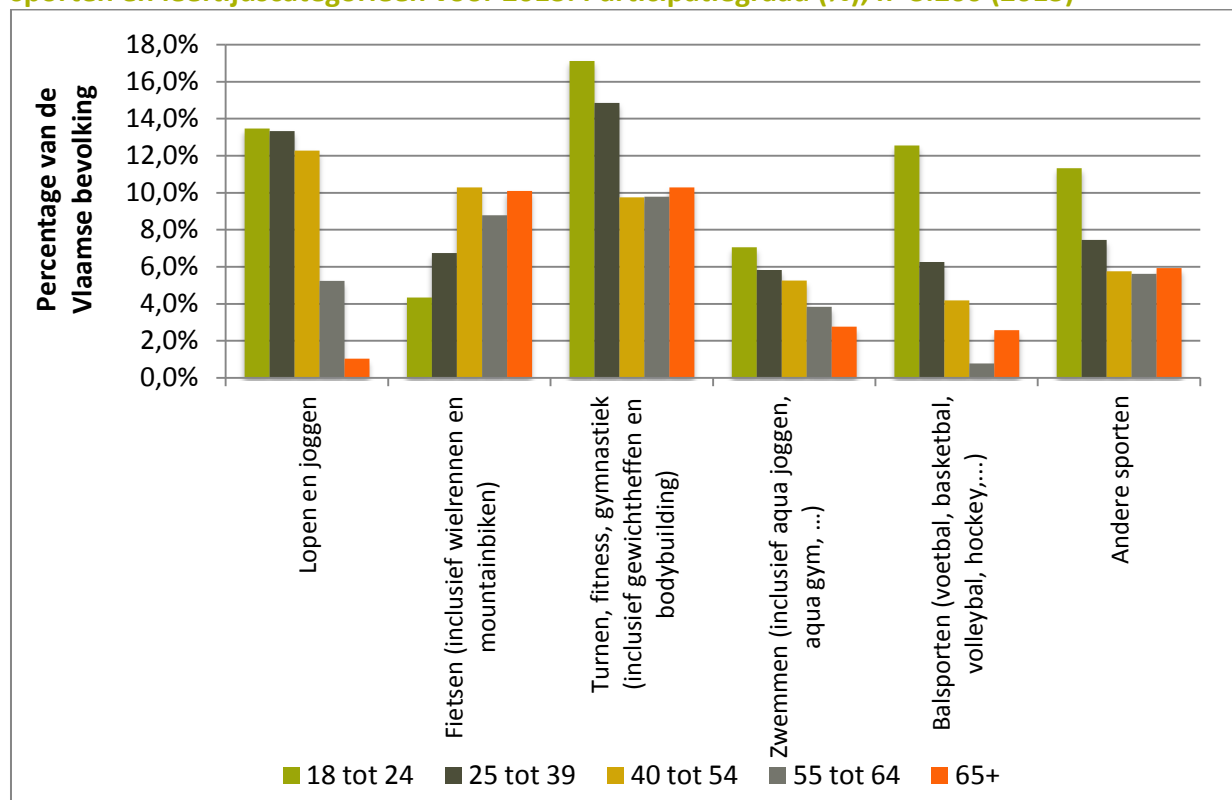
De leeftijdscategorieën 18-24 en 25-39 doen het meest aan 'Turnen, fitness, gymnastiek' (17,1% en 14,9%). Daarna blijft de participatiegraad vrij constant voor de leeftijdsgroepen 40-45 en 55-64 (9,8%), en 65+(10,3%).

Figuur 5: Opleidingsniveau speelt een grote rol. Enkel voor de balsporten hebben hoogopgeleiden niet de hoogste participatiegraad.

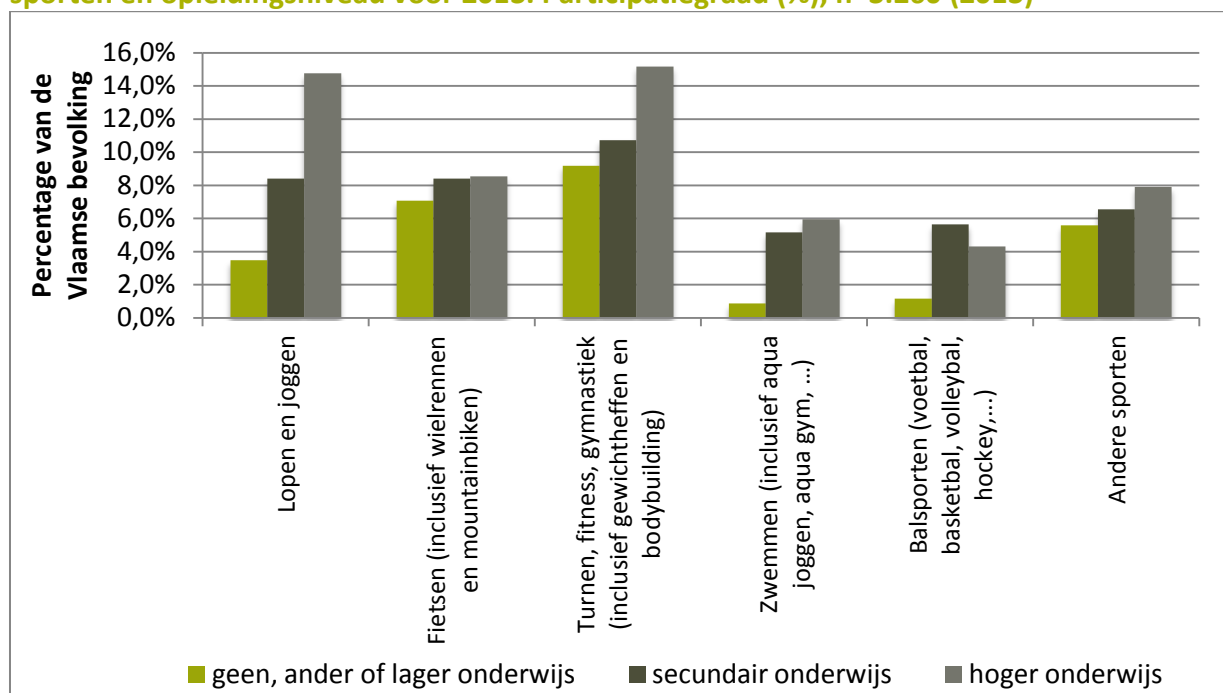
Figuur 6: Mannen en vrouwen zwemmen even vaak (4,9% versus 5,2%) op een doorsnee week. Mannen fietsen meer (11,3%) dan vrouwen (5,4%), net als lopen (11,1% vs 8,8%) en balsporten (7,5% vs 2,3%).

'Turnen, fitness en gymnastiek' wordt echter vaker gedaan wordt door vrouwen (13,7%) dan door mannen (10,2%).

Figuur 4. Percentage van de Vlaamse bevolking van 18-75 jaar dat sport naar verschillende sporten en leeftijdscategorieën voor 2013. Participatiegraad (%), n=3.260 (2013)

Figuur 5. Percentage van de Vlaamse bevolking van 18-75 jaar dat sport naar verschillende sporten en opleidingsniveau voor 2013. Participatiegraad (%), n=3.260 (2013)

Figuur 6. Percentage van de Vlaamse bevolking van 18-75 jaar dat sport naar verschillende sporten en geslacht voor 2013. Participatiegraad (%), n=3.260 (2013)

